

RAADSINFORMATIEBRIEF

Zaaknummer: 821287
Documentnummer: 821289

Datum: 2 september 2025
Portefeuille(s): Armoede en schulden
Portefeuillehouder(s): P. Duvekot

Onderwerp Scenario's voor draagkracht

Context

X Afdoening motie 'Scenario's voor draagkracht' (raadsvergadering 12 juni 2025)

Inleiding

Op 12 juni 2025 is in uw raad de motie 'Scenario's voor draagkracht' aangenomen.

De motie vraagt een uitwerking voor de programmabegroting 2026 om vier scenario's uit te werken en vervolgens voor te leggen:

1. Ongewijzigde omgang met kwijtschelding en minimabeleid t.o.v. de huidige situatie;
2. De stijging van lokale heffingen zoals de OZB zodanig te maximeren dat het kengetal maximale belastingcapaciteit niet hoger wordt dan 95% en hiervan de financiële effecten en lasten voor de gemeente inzichtelijk te maken;
3. Een overzicht van (financiële) effecten en lasten voor de gemeente van het toevoegen van de mogelijkheid kwijtschelding te geven voor de OZB naast de huidige lokale heffingen waarvoor kwijtschelding kan worden gegeven (vergelijk o.a. Bunschoten), met inachtneming van dezelfde inkomens- en vermogensgrenzen als voor afvalstoffen- en rioolheffing;
4. Een overzicht van (financiële) effecten en lasten voor de gemeente wanneer het kwijtscheldingsbeleid lokale heffingen zou worden afgeschaft en aangevuld met een minimabeleid zoals de gemeente Westerkwartier hanteert (<https://www.westerkwartier.nl/tegemoetkoming>: na ontvangst van de lokale belastingaanslag kan de inwoner een aanvraag doen voor een tegemoetkoming voor deze lokale belastingaanslag incl. toegankelijkheidsbijdrage) waardoor een gemeente gelijke inkomens- en vermogensgrenzen kan hanteren voor alle miniregelingen die de gemeente biedt (bijv. 110 of 120% van het minimuminkomen, of voor wie gebruikmaakt van de Voedselbank – passend bij de huidige situatie en regels in Dronten).

Kernboodschap

In deze raadsinformatiebrieven worden vier scenario's voorgelegd, inclusief een beoordeling op financiële haalbaarheid, uitvoerbaarheid en impact voor inwoners.

Scenario 1 - Huidig beleid behouden (kwijtschelding en minimabeleid)

De huidige situatie wordt voortgezet. Kwijtschelding wordt uitgevoerd via het Gemeenschappelijk Belastingkantoor Lococensus-Tricijn (GBLT) en het minimabeleid wordt door de gemeente zelf uitgevoerd.

Financieel effect

Geen wijziging.

Kosten kwijtschelding gemeentelijke belastingen in 2024: € 347.724

Bijlage(n):

Kosten toegankelijkheidsbijdrage in 2024: € 251.044.

Uitvoering

Geen aanpassingen nodig.

Impact op inwoners

Geen wijzigingen.

Scenario 2 - OZB verhogen binnen max. belastingcapaciteit ($\leq 95\%$)

De onroerendezaakbelasting (OZB) wordt verhoogd, maar we zorgen ervoor dat het zogeheten kengetal 'maximale belastingcapaciteit' niet boven de 95% uitkomt.

We vinden het belangrijk dat bij het bepalen van lokale belastingen goed wordt nagedacht over de gevolgen voor inwoners én de financiële taken van de gemeente. Tegelijk willen we benadrukken dat het kengetal 'belastingcapaciteit' alleen een vergelijking is tussen gemeenten. Het laat zien hoe hoog de woonlasten zijn in Dronten vergeleken met het landelijke gemiddelde. Het zegt echter niets over de voorzieningen in onze gemeente of over onze financiële situatie. Het is dus geen doel op zich, maar één van de dingen waar we naar kijken bij het maken van keuzes.

Daarnaast is het goed om te weten dat de OZB maar één onderdeel is van de totale gemeentelijke woonlasten. Huurders betalen bijvoorbeeld afvalstoffen- en rioolheffing. Huiseigenaren betalen daarnaast ook OZB. Daarom is het belangrijk om naar het geheel te kijken: wat betekenen de woonlasten voor onze inwoners, én wat betekenen ze voor de gemeentelijke begroting? Verder zijn er ook andere belastingen, zoals toeristenbelasting. Die telt niet mee voor het kengetal, maar is wél belangrijk voor het gemeentelijk beleid en de inkomsten.

Daarom nemen we de tijd om dit zorgvuldig in kaart te brengen. We kijken daarbij naar de ontwikkeling van het OZB-tarief, de afvalstoffen- en rioolheffing en de toeristenbelasting. Ook bekijken we wat dit betekent voor de begroting. Op basis van deze bredere analyse, die wordt meegenomen bij het opstellen van de begroting voor 2027, leggen we een zorgvuldig voorstel aan uw raad voor.

Financieel effect

Met een globale doorberekening is de verwachting dat het doorvoeren van een maximale belastingcapaciteit van 95% minimaal € 1.000.000 minder opbrengsten betekent. Willen we een volledig beeld kunnen geven van de impact van dit scenario, dan vergt dit een nadere uitwerking die niet haalbaar is vóór de programmabegroting.

Uitvoering

Vergt integrale analyse van lokale belastingdruk, inclusief afvalstoffen- en rioolheffing en toeristenbelasting.

Impact op inwoners

Verlaging woonlasten voor woningeigenaren, geen direct effect voor huurders.

Scenario 3 - OZB toevoegen aan bestaande kwijschelding

De kwijscheldingsmogelijkheid wordt uitgebreid met de OZB, naast de bestaande heffingen waarvoor dit al geldt (afvalstoffen- en rioolheffing).

Financieel effect

Beperkt: circa € 1.300 per jaar. In 2024 ging het in Dronten om drie huishoudens, dit zou de gemeente € 1.276,03 hebben gekost. In 2025 zijn er tot op heden geen huishoudens geweest waarvoor dit zou gelden.

Uitvoering

Geen grote wijziging noodzakelijk als uitvoering bij GBLT blijft. Wel een aanpassing in de gemeentelijke kwijscheldingsverordening vereist.

De uitbreiding heeft beperkte impact op inwoners, omdat de kwijschelding grotendeels ambtshalve verloopt via GBLT.

Impact op inwoners

Klein.

Scenario 4 - Kwijschelding afschaffen ten behoeve van uniform minimabeleid

In dit scenario wordt kwijschelding afgeschaft. In plaats daarvan komt er één regeling voor inwoners met een laag inkomen, zoals in de gemeente Westerkwartier. Daar krijgen mensen een tegemoetkoming in de gemeentelijke belastingen en een bijdrage uit het participatiefonds (vergelijkbaar met de toegankelijkheidsbijdrage in Dronten).

Op dit moment verzorgt het GBLT zowel de heffing en inning van gemeentelijke belastingen als de kwijschelding, grotendeels ambtshalve. De gemeente Dronten voert daarnaast het minimabeleid uit, waaronder de toegankelijkheidsbijdrage. Die wordt automatisch toegekend aan specifieke groepen, zoals inwoners met een bijstandsuitkering of een laag stabiel inkomen

Wat betekent overstappen naar het model van Westerkwartier?

Overstappen naar dit model betekent dat de gemeente Dronten taken overneemt van het GBLT. Inwoners moeten voortaan zelf een aanvraag doen. Dit vraagt om extra capaciteit, nieuwe processen en systemen. De kosten die jaarlijks aan het GBLT worden betaald blijven waarschijnlijk gelijk. De toegankelijkheid neemt mogelijk af.

Financieel effect

Voor dit scenario is extra inzet van personeel en aanpassing van beleid en systemen nodig. De volledige financiële impact is op dit moment lastig in geld uit te drukken, we doen wel een grove raming.

Een fulltime uitvoerend medewerker kost per jaar tussen de € 80.000 en € 90.000 (op basis van 36 uur inclusief werkgeverslasten en IKB). Voor de implementatie en juridische borging is daarnaast inzet van specialistische medewerkers nodig. Dit kost circa € 100.000 per jaar.

Daarnaast blijven de kosten voor GBLT waarschijnlijk gelijk, ook als de taak van kwijschelding bij hen vervalt.

Uitvoering

Verschuiving van uitvoeringslast van GBLT naar de gemeente. Daarnaast moeten inwoners zelf aanvragen, met als gevolg een lagere toegankelijkheid voor inwoners.

Impact op inwoners

Zelf aanvragen noodzakelijk; risico op lagere bereikbaarheid.

Scenariovergelijking

Scenario	Financiële gevolgen	Mate van impact voor uitvoering en inwoners
1 - Huidig beleid behouden	Geen	Nee
2 - OZB max. 95% belastingcapaciteit	Circa € 1.000.000 minder opbrengsten	Ja, vergt brede beleidsanalyse
3 - OZB toevoegen aan kwijtschelding	+ € 1.300	Nee, kleine aanpassing kwijtscheldingsverordening
4 - Afschaffen kwijtschelding (Westerkwartier-model)	+ € 180.000 a € 190.000	Ja, verplaatsing uitvoering en risico op lagere toegang

Conclusie en aanbeveling

Het is aan uw raad om bij de bespreking van de programmabegroting de richting te bepalen. Willen we een volledig beeld kunnen geven van de impact van scenario's 2 (OZB max. 95% belastingcapaciteit) en 4 (afschaffen kwijtschelding), dan vergt dit een nadere uitwerking die niet haalbaar is vóór de programmabegroting.

Wel kunnen we op basis van de gegevens die we wel hebben de inschatting maken dat deze scenario's niet wenselijk zijn/weinig impact hebben (gelet op hetgeen met de motie wordt beoogd).

Op basis van financiële haalbaarheid, uitvoerbaarheid en de mate van impact voor inwoners, geven wij de voorkeur aan scenario 1 (behoud huidig beleid) en scenario 3 (toevoegen OZB aan kwijtschelding).

Wij hopen u hiermee voldoende inzicht te hebben geboden.

De Secretaris,
R. Hammenga MA

De Burgemeester,
drs. J.P. Gebben

